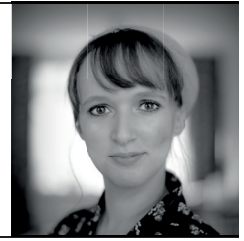

mijn gioer

In deze twaalfdelige serie vertelt theatermaakster Anouk Buijs-Dorfmann over de weg die zij aflegde naar haar uitkomen. Deze week aflevering 6.

De mensen om me heen

Gesprekken begonnen standaard met: 'Hoi, met mij.' Ze zouden vaak langer duren dan goed was. Ik belde mijn moeder op elk vrij momentje om zinnige en onzinnige dingen te delen. Ze wist ongezond veel van mij. Ze zou zichzelf omschrijven als feministisch en atheïstisch en zei altijd: 'je bent echt een dochter van mij'. Mijn moeder associeert vroom geloof met onderdrukking. Pas geleden vertelde ze mij van haar beschermde opvoeding en het weglopen van huis. Tijdens haar bevalling van mij keek ze naar een bos zonnebloemen. Als ik een tulp ben en mijn schoonmoeder een orchidee, is mijn moeder een zonnebloem. Mooi, open, warm, gericht naar de zon maar als het dan donker wordt, laat ze haar hoofd hangen en is ze moeilijk aan te kijken.

Mijn vader belde, toen ik hem had verteld dat ik zou starten met een orthodoxe bekering, zijn neven in Parijs om te zeggen dat ik het nu écht zou gaan doen. Hoewel hij mij ook vaak belde om te checken of ik me niet zou laten indoctrineren, was hij trots. Ik zou het gaan doen, de lijn van zijn moeder doorzetten.

Veranderen

Al snel gaf ik mijn ouders geen oprechte verslagen van gesprekken met rabbijnen meer. Ik begon dingen te verzwijgen en probeerde te waarschuwen. Een gerecht dat ik niet meer zou willen eten, kon de bom laten barsten, wist ik. Laat staan alle andere keuzes die ik nog moest en zou gaan maken. In een brief aan mijn ouders schreef ik:

"Ik maak wellicht keuzes waar jullie niet honderd procent achter kunnen staan. Toch hoop ik dat jullie het vertrouwen hebben dat mij dat als persoon totaal niet verandert."

Omstanders dachten mij te zien veranderen. Achteraf gezien deed ik dat ook wel, aan de buitenkant, maar niet in het diepste van mijn wezen. Bovendien lag de daardoor ontstane afstand voor mij niet altijd in de lijn der verwachting. Ik heb dingen gedaan waar ik spijt van kreeg. Ik ben niet naar de begrafenis van de moeder van een vriend geweest omdat deze op sjabbat viel. Ik heb vrienden drie zoenen geweigerd omdat er misschien iemand zou zien dat ik mannen nog aanraakte. Ik las dan ook boeken waarin mij duidelijk

werd opgedragen als vrouw geen alcohol te drinken zonder dat je man erbij was. Ook fietsend moest mijn rok over mijn knie komen. Niet te hard lachen als vrouw. Niet zingen. Niet dansen.

Ja goed, ik stond ver van mezelf en van mijn Joodse identiteit. Voor mij ging Joods zijn vaak juist om hard lachen, huilen, je stem laten horen en feest vieren. Ik wilde mezelf niet verliezen maar ik wilde wel Joods worden. Hoe dan ook. Het werd moeilijker. Ik wilde het niet meer. Maar ik wilde het zo graag dus moest ik wel. Het ging me op veel momenten ook goed af. Er waren gelukkig mensen die lieten zien: ik ben vroom maar zing wel het hardst aan tafel. Mijn juf zei mij toen ik vertelde dat ik niet meer op de fiets durfde met bepaalde rokken: "Anouk, het moet wel mooi blijven!"

Zelfs de liefde van ouders is niet onvoorwaardelijk

Ik besloot om te stoppen met werken op sjabbat. Voor mij was het een logische stap en het blijft de stap die ik nooit had willen missen, maar het luidde ook een nare periode in. Ik, opgeleid als theatermaker, zou niet meer werken op vrijdagavonden en zaterdagen. Behalve dat het voor mij persoonlijk de beste keuze was en is, was dat ook het moment dat mijn ouders afstand namen. Zij, die driekwart van mijn voorstellingen kwamen bekijken, konden het niet meer aan. Mijn moeder kon haar tranen niet bedwingen en mijn vader was boos, maar boven alles waren ze teleurgesteld. Zelfs de liefde van ouders is niet onvoorwaardelijk. Ik heb ze bijna een jaar nauwelijks gesproken. Ik voelde dat ik niet langer 'een echte dochter van mijn moeder' was. ■

Anouk Buijs